

โครงการฝึกอบรมบุคคลภายนอก

หลักสูตร การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการปลูกและใช้ประโยชน์จากสวนป่าเศรษฐกิจ

รุ่นที่ ๑-๔

๑. หลักการและเหตุผล

อาชีพการปลูกสร้างสวนป่า การใช้ประโยชน์จากไม้และผลิตผลป่าไม้ล้วนเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรโดยตรง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย อย่างไรก็ตามการทำอาชีพเหล่านี้ให้ประสบผลสำเร็จและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรนั้นจำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาการที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นเป็นตัวขับเคลื่อน

การปลูกป่าเป็นงานที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน และเงินทุนค่อนข้างสูง จึงจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ปัญหาของอาชีพการปลูกสร้างสวนป่าที่สำคัญคือ ผู้ปลูกสวนป่าส่วนใหญ่ยังขาด ความความรู้ในด้านการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจจึงทำให้ล้มเหลวในอาชีพการปลูกสร้างสวนป่า ดังนั้น เพื่อความสำเร็จในการปลูกป่าเกษตรกรควรต้องมีความรู้ตั้งแต่การคัดเลือกชนิดพันธุ์ สายพันธุ์ ที่ใช้ปลูก การดูแล ป้องกัน บำรุง รักษา รวมไปถึงการใช้ประโยชน์ไม้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการ สร้างมูลค่าให้กับไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ นอกจากการปลูกป่าเศรษฐกิจแล้ว การใช้ประโยชน์จากไม้ และผลิตผลป่าไม้ ก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ชุมชน และผู้ประกอบการ ประเทศไทยอยู่ในภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง จึงเอื้ออำนวยให้มีการนำผลิตผลป่าไม้มา ใช้ประโยชน์ได้มากมาย ก่อให้เกิดเป็นรายได้ และอาชีพที่มั่นคง

กรมป่าไม้ โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ได้ดำเนินการวิจัยมาเป็นระยะเวลา ยาวนาน ตั้งแต่การปลูก จนถึงการใช้ประโยชน์จากไม้และผลิตผลป่าไม้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการ อนุรักษ์ ป่าและใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้จึงนำองค์ ความรู้จากผลงานวิจัยมาจัดฝึกอบรมหลักสูตร การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการปลูกใช้ประโยชน์ไม้ จากสวนป่าเศรษฐกิจขึ้น เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และประชาชนที่สนใจ ได้นำเอา ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการปลูกสวนป่า การใช้ประโยชน์จากไม้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง การสร้างมูลค่าเพิ่มของไม้และผลิตผลป่าไม้ อันจะนำมาซึ่งการสร้างอาชีพ รายได้ของเกษตรกร ชุมชน ผู้ประกอบการ ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมตั้งแต่ในระดับครัวเรือนไปจนถึงอุตสาหกรรมขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างแหล่งวัตถุดิบเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์จากไม้และผลิตผลจากไม้ โดยไม่ต้องพึ่งพาป่าธรรมชาติ ในขณะเดียวกันยังช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อคืนความสมดุลและลดปัญหา โลกร้อนอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์...

๒.วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๒.๑ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการปลูกป่า การจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจให้กับเกษตรกร เอกชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ

๒.๒ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ไม้และผลิตผลป่าไม้ ให้กับเกษตรกร เอกชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๓ เพื่อให้เกษตรกร เอกชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าร่วมฝึกอบรม ได้นำความรู้ ไปใช้ในการสร้างอาชีพและปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒.๔ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และการสร้างเครือข่าย ระหว่างภาครัฐและเกษตรกร ให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

๓. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกร เอกชน ผู้มีอาชีพด้านการปลูกสร้างสวนป่า และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทำหน้าที่ ส่งเสริมด้านการปลูกสร้างสวนป่า

๔. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวน ๔ รุ่นๆ ละ ๔๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๖๐ คน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

รุ่นละ ๓ วัน ประกอบด้วย

- รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ มกราคม ๒๕๖๒
- รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ มกราคม ๒๕๖๒
- รุ่นที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒
- รุ่นที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

- ๖.๑ สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อ่างทอง อ่างทอง จันทบุรี
- ๖.๒ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลผานกเค้า ตำบลผานกเค้า อ่างทอง จันทบุรี
- ๖.๓ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิจัยป่าไม้ภาคใต้ อ่างทอง จันทบุรี
- ๖.๔ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาคกลาง ตำบลมิตรภาพ อ่างทอง จันทบุรี

๗. วิธีการดำเนินการ

๗.๑ ภาคบรรยาย

- การจัดการสวนป่าเศรษฐกิจ

- การใช้ประโยชน์...

- การใช้ประโยชน์ไม้พื้นฐาน
- การป้องกันรักษาเนื้อไม้
- การป้องกันและกำจัดโรค-แมลง
- การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ไม้จากสวนป่า
- การใช้ประโยชน์จากแมลงและจุลินทรีย์
- เศรษฐกิจป่าไม้

๗.๒ ฝึกปฏิบัติ

๗.๓ ศึกษาดูงาน

๘. วิทยากร

๘.๑ วิทยากรรุ่นที่ ๑ จำนวน ๑๑ คน

๘.๒ วิทยากรรุ่นที่ ๒ จำนวน ๙ คน

๘.๓ วิทยากรรุ่นที่ ๓ จำนวน ๑๐ คน

๘.๔ วิทยากรรุ่นที่ ๔ จำนวน ๑๑ คน

๙. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลผลิตบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรมหลักบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรมพัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นจำนวนเงิน ๕๖๐,๖๔๐ บาท (ห้าแสนหกหมื่นหกร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

๑๐. การประเมินผล

สำรวจและติดตามการนำไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์

๑๑. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจะได้นำความรู้ไปใช้ในการปลูก การจัดการสวนป่าเศรษฐกิจ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อสร้างอาชีพด้านการปลูกสร้างสวนป่าให้กับเกษตรกร รวมถึง การเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับรองรับอุตสาหกรรมไม้โดยไม่ต้องพึ่งพิงไม้ จากป่าธรรมชาติอย่างยั่งยืน และคืนสมดุลให้กับธรรมชาติ

๑๑.๒ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจะได้นำความรู้ไปใช้ในการเพิ่มมูลค่าไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้ และผลิตผลป่าไม้ เพื่อการสร้างรายได้ รายได้เสริม และอาชีพ ให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ รวมถึง การสร้างและพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในระดับครัวเรือนไปจนถึงอุตสาหกรรมขนาดย่อม อันจะนำมาซึ่ง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

๑๑.๓ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจะได้นำความรู้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นต่อไป

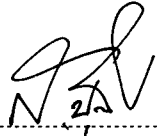
๑๑.๔ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ปลูกป่า ผู้ใช้ประโยชน์ไม้และผลิตผลป่าไม้ ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน เพื่อการพัฒนางานด้านการปลูก การจัดการ การใช้ประโยชน์จากไม้ และผลิตผลป่าไม้ให้มีศักยภาพและสามารถแข่งขันในตลาดทั้งภายในและนอกประเทศได้

๑๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑๒.๑ ส่วนงานวัฒนธรรมวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

๑๒.๒ ส่วนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

(ลงชื่อ) ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวสุทธาสินี โพธิ์สุนทร)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ
(นายสมบูรณ์ บุญยีน)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสารจรรย์ วัฒนสุขสกุล)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยและพัฒนามีดผลป่าไม้ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

(ลงชื่อ) ผู้อนุมัติโครงการ
(นายปรมิษฐ์ วงศ์สวัสดิ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

กำหนดการฝึกอบรม

การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการปลูกและใช้ประโยชน์จากสวนป่าเศรษฐกิจ รุ่นที่ ๔

หลักสูตร การสร้างรายได้จากไม้

ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาคกลาง ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒		
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน และชี้แจงหลักสูตร	
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม	อธิบดีกรมป่าไม้
๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	พันธุ์ไม้เศรษฐกิจในประเทศไทย	นายสุทัศน์ เล้าสกุล
๑๐.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	รับประทานอาหารว่าง	
๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	การปลูก บำรุง และการจัดการสวนไม้	นายสุทัศน์ เล้าสกุล
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	รายได้และการตลาดของไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	นายกฤษณ หอมคง
๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การขยายพันธุ์ไม้โดยเมล็ด และปักชำ	นายสุทัศน์ เล้าสกุล และคณะ (๔ คน)
วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒		
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	เดินทางไปศึกษาดูงาน	
๐๘.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.	ศึกษาดูงานปางอโศก	นายศิริศักดิ์ สืบศิริ
๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	เดินทางไปศึกษาดูงาน (รับประทานอาหารว่าง)	
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	ศึกษาดูงานสวนลุงโชค	นายโชคดี ปรโลกานนท์
๑๔.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การขยายพันธุ์ไม้ โดยการตอนกิ่ง (รับประทานอาหารว่าง)	นายสุทัศน์ เล้าสกุล และคณะ (๔ คน)
๑๖.๓๐ - ๑๘.๐๐ น.	เดินทางกลับ ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาคกลาง	

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒		
๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.	การเพิ่มมูลค่าจากไฟ การแปรรูปหน่อไม้	นายประเชิญ สร้อยทองคำ
๑๐.๐๐ – ๑๐.๓๐ น.	รับประทานอาหารว่าง	
๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การแปรรูปหน่อไม้	นายประเชิญ สร้อยทองคำ และคณะ (๓ คน)
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๕.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การแปรรูปหน่อไม้ (ต่อ) (รับประทานอาหารว่าง)	นายประเชิญ สร้อยทองคำ และคณะ (๓ คน)
๑๕.๓๐ – ๑๖.๐๐ น.	สรุปการฝึกอบรม	
๑๖.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	พิธีปิดการฝึกอบรม	อธิบดีกรมป่าไม้

หมายเหตุ : ๑. การฝึกอบรม ได้แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติในแต่ละหัวข้อเป็น ๔ กลุ่มๆ ละ ๑๐ คน
โดยมีวิทยากรประจำกลุ่มละ ๑-๒ คน
๒. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม